

Un submòdul de M

14/IX/1972

Heu ací un cas que ens planteja un estudiant de ciències exactes. En matemàtiques, ens diu, es treballa continuament amb lletres (que corresponen, és clar, a valors entesos o atribuïts). Aleshores, davant les vocals, i davant les consonants la pronunciació de les quals comença en vocal, ¿cal apostrofar aquelles partícules —la preposició de i l'article la— que usualment revesteixen la forma apostrofada davant els mots començant en vocal? Dit amb exemples pràctics, cal escriure, «un espai vectorial d'E» o bé «un espai vectorial de E»? ¿«Un submòdul N d'M» o bé «un submòdul N de M»?

Tal com vam tenir ocasió de comentar, a cops sorgeixen excepcions impensades d'aquelles normes gramaticals que, teòricament, no en tenen cap. I ho dèiem justament a propòsit de la preposició de, que s'ha d'apostrofar davant de qualsevol mot començat en vocal o h. Però quan aquests mots són presos estrictament com a exemples de lleguatge o material gramatical, es deixa d'apostrofar la preposició de que els precedeix: M'hauria d'escriure sovint, però El gerundi de escriure és escrivint. Una altra excepció, doncs, podria ésser la del cas que comentem. La norma no en diu res, però a tots els textos gramaticals, en les qüestions d'ortografia, són nombrosos els exemples de frases amb lletres soles, en què se n'explica l'ús, precedides per la preposició de, que no revesteix mai, aleshores, la forma apostrofada: Davant de m s'escriu una altra m. S'escriu ç en lloc de s quan... Creiem que aquest criteri es podria fer extensiu al cas, tan anàleg, que ens planteja el nostre comunicant i que, per consegüent caldria escriure El submòdul de M i L'espai vectorial de E. És, d'altra banda, el criteri que comprovem que s'observa a la Gran Enciclopèdia Catalana,

Pel que fa a l'article la —la F o l'F— ignorem si es pot escaure que hagi de precedir lletres representant valors matemàtics. Però la norma ja preveu que aquest article es deixa d'apostrofar en alguns casos especials en què la pronunciació ho exigeix, entre ells, davant les lletres soles: la e, la a, la m, la f. La h de hora, és un exemple que trobem en una gramàtica de Fabra.

ALBERT JANE